

Przegląd ważniejszych wydarzeń (15 listopada – 15 grudnia 2010 r.)

17.11. Na całym świecie obchodzono *GIS Day* – święto użytkowników oraz pasjonatów Systemów Informacji Geograficznej (GIS – *Geographic Information Systems*). W tym dniu organizowane były specjalne prezentacje, warsztaty, konkursy oraz galerie, które miały przybliżyć istotę GIS. Twórcy technologii oraz idei GIS dzielili się swoimi osiągnięciami i przedstawiali perspektywy rozwoju. Prezentowali najnowocześniejsze aplikacje oraz propagowali ich wdrażanie w środowiskach akademickich, naukowych, a także w szkołach i innych ośrodkach rozwojowych na całym świecie. Tegoroczne obchody *GIS Day* w Polsce zorganizowane zostały przez Wydział Geodezji Górniczej i Inżynierii Środowiska Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, a współorganizatorami byli Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Rolniczy oraz Politechnika Krakowska.

18–20.11. W Poznaniu odbyła się konferencja naukowa *Klimat Polski na tle klimatu Europy* zorganizowana przez Zakład Klimatologii Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z okazji 40. rocznicy powstania Zakładu Klimatologii oraz 70-lecia urodzin prof. zw. dr. hab. Alojzego Wosia.

19.11. W Krakowie odbyła się konferencja naukowa pt. *Prekambr i paleozoik regionu krakowskiego – model budowy geologicznej – jego aspekt użytkowy* zorganizowana przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (relacja z konferencji na str. 24).

20–26.11. Wydział Górnictwa i Geologii Politechniki Śląskiej obchodził jubileusz 60-lecia swojego istnienia. W programie obchodów jubileuszu były: konferencja naukowa poświęcona zagadnieniom współczesnego górnictwa podziemnego i odkrywkowego, uroczysta Msza Święta, Akademia Barbórkowa oraz Biesiada Piwna.

23.11. Minister nauki i szkolnictwa wyższego prof. Barbara Kudrycka wyróżniła rektora Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie prof. dr. hab. inż. Antoniego Tajdusią statuetką naukowego *Oskara* w uznaniu dla jego działalności naukowej i organizacyjno-menedżerskiej w kierowaniu uczelnią. W uzasadnieniu przyznania nagrody podkreślono ogromne znaczenie sukcesu AGH, jakim jest kierowanie przez Akademię Górniczo-Hutniczą pracami polskiego konsorcjum naukowo-badawczego w ramach Węzła Wiedzy i Innowacji KIC *Inno-Energy*. Ten długoterminowy projekt badawczy, o wartości 120–150 milionów euro rocznie, dotyczy badań nad najnowocześniejszymi technologiami i jest największym naukowym projektem Unii Europejskiej. Zadaniem konsorcjum *CC PolandPlus*, którego pracami kieruje AGH, jest opracowanie nowych rozwiązań w zakresie tzw. czystych technologii węglowych. Ministerialny *Oskar* został w tym roku przyznany po raz pierwszy.

23–26.11. W Poznaniu odbyły się Międzynarodowe Targi Ochrony Środowiska *POLEKO 2010* połączone z Międzynarodowymi Targami Techniki Komunalnej *KOM-TECHNIKA*, Targami Produktów i Usług dla Samorządów *GMINA* oraz Salonem Nieruchomości i Inwestycji *INVEST-FIELD*. W ekspozycji *Nauka dla Środowiska* tradycyjnie uczestniczył Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy. Na stoisku PIG-PIB przedstawiona została bogata oferta instytutu dotycząca monitoringu środowiska (w tym głównie rozpoznawania i monitorowania zagrożeń naturalnych), ochrony wód, gospodarki odpadami, rekultywacji terenów przemysłowych i geoturystyki. Licznie odwiedzająca stoisko młodzież miała okazję wziąć udział w ciekawych konkursach przygotowanych przez Muzeum Geologiczne PIG-PIB (relacja z targów na str. 28).

26.11. W Warszawie odbyła się konferencja *Dynamiczna Ziemia – zrozumieć aby przetrwać* pt. *Cywilizacja wobec ekstremalnych zjawisk geosystemu* zorganizowana przez Centrum GeoPlanet we współpracy z Instytutem Nowoczesnej Edukacji GeoPlanet. Centrum GeoPlanet łączy cztery instytuty Polskiej Akademii Nauk: Instytut Geofizyki, Instytut Nauk Geologicznych, Instytut Oceanografii oraz Centrum Badań Kosmicznych.

27.11. Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy uruchomił stację pomiarową stężenia CO₂ w powietrzu atmosferycznym. Aparaturę zainstalowano w archiwum rdzeni wiertniczych Centralnego Archiwum Geologicznego w Leszczach k. Kłodawy.

29.11. W Ministerstwie Środowiska spotkali się podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska Henryk Jacek Jezierski i wiceminister zasobów naturalnych i środowiska Wietnamu Nguyen Linh Ngoc. Rozmowy dotyczyły możliwości współpracy w sprawie ochrony środowiska. Głównym celem spotkania było omówienie zagadnień z zakresu geologii i gospodarowania zasobami naturalnymi. Poruszano także tematy dotyczące zwalczania i unikania katastrof naturalnych oraz kwestie związane z ochroną środowiska i współpracą na rzecz zrównoważonego rozwoju.

29.11. Podczas uroczystości barbórkowej w Głównym Instytucie Górnictwa *Srebrnego Skarbnika* – statuetkę o wadze 4,5 kg, wykonaną z czystego srebra według projektu pracownika Kopalni Węgla Kamiennego *Pokój* – otrzymał prof. Józef Dubiński, dyrektor GIG. To honorowe wyróżnienie, przyznawane począwszy od 1997 r. za wybitne osiągnięcia i zasługi na rzecz polskiego górnictwa, bezpiecznego pozyskiwania kopalin, rozpoznawania zagrożeń naturalnych oraz bezpieczeństwa załóg górniczych, wręczył dr inż. Piotr Litwa, prezes Wyższego Urzędu Górniczego. Profesor dr hab. inż. Józef Dubiński jest 15. laureatem tej nagrody. W 2010 r. statuetkę *Srebrnego Skarbnika* wręczono także prof. dr. hab. inż. Zdzisławowi Kłęczkowi. Nagrodę przyznaje kapituła powołana przez prezesa

Wyższego Urzędu Górniczego (WUG) – instytucji nadzorującej kopalnie m.in. w zakresie bezpieczeństwa i respektowania przepisów.

30.11. Warszawie odbyła się konferencja *Gaz łupkowy jako nowy element polskiego rynku energii* zorganizowana przez dziennik *Rzeczpospolita*. Jej celem było przybliżenie możliwości, jakie pojawiają się przed rynkiem energetycznym, a także wyzwań, jakie przed nim stoją. W spotkaniu uczestniczył podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska, główny geolog kraju dr Henryk Jacek Jezierski, który podczas pierwszego panelu (*Polski gaz łupkowy – rzeczywistość czy fikcja*) mówił o dużym zainteresowaniu firm naftowych poszukiwaniem niekonwencjonalnych złóż gazu w Polsce. Przybliżył on także kwestie dotyczące przejrzystej polityki koncesyjnej prowadzonej przez Ministerstwo Środowiska. Podczas pozostałych sesji uczestnicy spotkania rozmawiali o perspektywach poszukiwania i wydobywania gazu łupkowego w Polsce. Poruszano również zagadnienia związane m.in. z obowiązkami właściciela koncesji (relacja z konferencji na str. 25).

2.12. W siedzibie Wydziału Nauk Biologicznych Polskiej Akademii Nauk w Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie odbyła się uroczystość wręczenia dyplomów osobom nagrodzonym i wyróżnionym przez Wydział II Nauk Biologicznych PAN w 2010 r. Wyróżnienie otrzymała m.in. prof. dr hab. Magdalena Borsuk-Białynicka z Instytutu Paleobiologii im. Romana Kozłowskiego PAN za wybitną monografię naukową pt. *An Early Triassic vertebrate assemblage from karst deposits at Czatkowice, Poland* opublikowaną w 2009 r. w *Palaeontologia Polonica*.

4.12. W uroczystościach Barbórkowych odbywających się w Wyższym Urzędzie Górniczym w Katowicach uczestniczył podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska, główny geolog kraju dr Henryk Jacek Jezierski. Minister Jezierski złożył życzenia pracownikom nadzoru górniczego i podkreślił, że pełnią oni służbę publiczną, przyczyniając się do poprawy bezpieczeństwa górników, ochrony ich zdrowia, optymalnego wykorzystania złóż kopalni, a także do ograniczenia do minimum negatywnego oddziaływania górnictwa na ludzi i środowisko. Znalazło to swój wyraz w przyjętej i realizowanej przez WUG strategii działania na lata 2010–2014 oraz w motcie tej działalności – „kontrolować i doradzać”. Główny geolog kraju życzył, aby praca nadzoru górniczego przyczyniała się do poprawy bezpieczeństwa i zmiany postaw przedsiębiorców w kierunku działań na rzecz bezpiecznej i efektywnej pracy górników oraz zadowolenia z pracy dla dobra górnictwa i społeczeństwa. Obchodom Barbórki towarzyszyła wystawa wykonanych przez młodzież prac plastycznych, nagrodzonych w zorganizowanym przez WUG konkursie plastycznym pt. *Współczesne Górnictwo: Górnik i wiertnik pracują bezpiecznie. Kopalnia XXI wieku*.

8.12. W Warszawie odbyło się wręczenie prestiżowej nagrody Wydziału VII Nauk o Ziemi i Nauk Górniczych Polskiej Akademii Nauk. Nagrodę, z rąk prezesa PAN prof. Michała Kleibera, otrzymał dr hab. inż. Stanisław Prusek, profesor Głównego Instytutu Górnictwa za monografię pt. *Metody prognozowania deformacji chodników*

przyścianowych w strefach wpływu eksploatacji z zawalem stropu.

8–9.12. W Gdańsku odbyło się I Sympozjum Morskiej Geomorfologii pt. *Metody Badań* zorganizowane przez Zakład Oceanografii Operacyjnej Instytutu Morskiego oraz Stowarzyszenie Geomorfologów Polskich.

9.12. W Gdańsku odbyła się akademie z okazji Dnia Górnika oraz jubileuszu 20-lecia działalności wydobywczej *LOTOS Petrobaltic S.A.* W uroczystościach uczestniczył podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska, główny geolog kraju Henryk Jacek Jezierski, który wręczył prezesowi grupy *LOTOS* Pawłowi Olechnowiczowi decyzję o przedłużeniu 6 koncesji (Gotlandia, Rozewie, Łeba, Gaz Północ, Sambia E, Sambia W) na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego na obszarze Morza Bałtyckiego.

10.12. W Państwowym Instytucie Geologicznym – Państwowym Instytucie Badawczym odbyły się uroczystości Barbórkowe z udziałem podsekretarza stanu w Ministerstwie Środowiska, głównego geologa kraju Henryka Jacka Jezierskiego. Barbórkę zorganizowano w Muzeum Geologicznym PIG-PIB. Program akademii obejmował złożenie meldunku barbórkowego przez dyrektora instytutu Jerzego Nawrockiego i wręczenie odznaczeń. Główny geolog kraju, przyjmując meldunek górniczy dyrektora PIG-PIB, podkreślił wagę, jaką dla funkcjonowania państwa mają realizowane przez instytut prace zmierzające do oceny możliwości i bezpieczeństwa geologicznego składowania dwutlenku węgla czy koordynacji systemu ostrzegania przed geozagrożeniami. Minister Jezierski podkreślił wielkie zaangażowanie PIG-PIB w promowanie zainteresowania występowaniem w Polsce niekonwencjonalnych źródeł gazu ziemnego, a także w promocję polskiej geoturystyki. Doradca prezydenta RP Henryk Wujec udekorował Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski prof. Ryszarda Wagnera. Uroczystości podpisano również umowę, która powołuje nową jednostkę naukowo-przemysłową – Geocentrum Polska (zob. str. 2). Część oficjalną zakończył koncert Chóru PIG-PIB pod dyr. Wiesława Jelenia, następnie goście i pracownicy instytutu bawili się podczas biesiady górniczej (relacja z Barbórki na str. 32).

14.12. W siedzibie Ministerstwa Środowiska odbyło się spotkanie podsekretarza stanu w MŚ, głównego geologa kraju, z przedstawicielami Krajowego Związku Pracodawców Branży Geologicznej. Spotkanie było okazją do omówienia kwestii dotyczących finansowania przedsięwzięć z dziedziny geologii. Rozmawiano również o możliwościach zwiększenia zainteresowania podmiotów gospodarczych branżą geologiczną.

14.12. W auli Wydziału Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego w Sosnowcu odbyła się konferencja naukowa pt. *Zarządzanie zbiornikami zaporowymi w świetle Ramowej Dyrektywy Wodnej* zorganizowana przez zespół koordynujący projektem *Zintegrowany system wspomagający zarządzaniem i ochroną zbiornika zaporowego (ZiZOZap)*. W skład konsorcjum naukowego wchodzi: Uniwersytet Śląski w Katowicach, Politechnika Krakowska, Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych w Katowicach oraz Instytut Podstaw Inżynierii Środowiska PAN w Zabrze.